

דָּא שְׁלִימוּ דְאִילָנָא חֲטָה אִיהוּ וְאִילָנָא דְחֲטָא בֵּיה אָדָם
הָרֵאשׁוֹן חֲטָה הָוּה. דְּכֻלָּא אִיהוּ בְּרִזָּא, וּבְמִלָּה דְחֲטָה. (ס"א

בְּקִדּוּשָׁה ה' נִקְיֵי דְדָגָן בְּלָא תְבָן וּמוּזָן וְעַל דָּא שְׁלִימוּ דְאִילָנָא חֲטָה אִיהוּ וְכֻלָּא אִיהוּ בְּרִזָּא
דְחֲטָה) תְּוֹוה רַבִּי אֶלְעָזָר, וְתִוְוהוּ חֲבַרְיָא, אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, וְדָאי הֲכִי הוּא.

אָמַר הֵהוּא יַנּוּקָא, הֲכִי הוּא וְדָאי, קָרָא דְשָׁרִינָן בֵּיה,
דְּהָא שְׁעוּרָה אֶקְדִּים לְמִיתִי לְעֵלְמָא. וְאִיהוּ מְתַתְקָן
לְמִיכְלָא דְבַעִירָא סֵתָם, אִיהוּ רִזָּא דְאֶלְפָּה הָרִים, דְּמַגְדִּילִין
בְּכָל יוֹמָא, וְהִיא אֶכְלָה לֹון. וְאֶקְרִי לָחָם תְּרוּמָה, מִיכְלָא
דְּתֵהוּא תְּרוּמָה, (ס"א וְאֶתְקַצֵּר) וְאֶתְקַרִּיב בְּלִילְיָא, דְּהָא פְּתִיב
(וִיקְרָא כב) וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר וְאַחַר יֹאכֵל מִן הַקִּדְשִׁים פִּי
לְחֻמוֹ הוּא. מִן הַקִּדְשִׁים דָּא תְּרוּמָה. מִן הַקִּדְשִׁים, וְלֹא
קִדְשִׁים, דְּהָא קִדְשׁ סֵתָם לָא אֶקְרִי תְּרוּמָה, דְּחֹמֶר בְּקִדְשׁ
מִבְּתְרוּמָה תְּבָן.

אַרְעָא קְדִישָׁא בְּרִשׁוֹ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוּת, וְרִשׁוֹ
אַחְרָא לָא עָאל תַּמָּן. הִיךְ אֲבָדִיקַת אַרְעָא, אִי
קִיִּמַת בְּמַהִימְנוּתָא, וְלֹא אֶתְחַבְּרַת בְּרִשׁוֹ אַחְרָא, בְּקַרְיָבוֹ
דְּתְרוּמָה דָּא דְשְׁעוּרִים, כְּגוּוּנָא דְרִזָּא דְסוּטָה. אָמַר רַבִּי
אַבָּא, וְדָאי שְׁנָנָא דְחַרְבָּא לְגַבְּךָ, אָמַר הֵהוּא יַנּוּקָא,
וְדָאי אֶתְקַפְנָא בְּמַגֵּן וְצִינָא לְאַגְנָא מִנִּיה. אָמַר רַבִּי
אַבָּא, אַרְעָא קְדִישָׁא לִית בָּהּ רִשׁוֹ אַחְרָא, וְלֹא עָאל תַּמָּן.
מוּזָן וְתְבָן מִמָּאן הוּוּ.

פְּתַח הַהוּא יִנּוּקָא וְאָמַר, (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם בְּצַלְמוֹ וּגּוֹ'. וּכְתִיב וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ
וּרְבוּ. וְכִי אֵי לָאו דְאַתָּא נַחֲשׁ עַל חוּהָ לָא יַעֲבִיד (נח ס"א
ע"א) תּוֹלְדִין לְעֵלְמָא, אוֹ אֵי לָא חָאבוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹבְדָא
דְּעֵגְלָא, לָא יַעֲבִדוּן תּוֹלְדִין. אֶלָּא וּדְאֵי, אֵי לָא יִיתִי
נַחֲשׁ עַל חוּהָ, תּוֹלְדִין יַעֲבִיד אָדָם מִיַּד וּדְאֵי, דְּהָא גְזֵרָה
אַתְגְּזֵר מִיַּד דְּאַתְבְּרִי, דְּכְתִיב פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלָאוּ אֶת הָאָרֶץ.
וְאֵינּוֹן תּוֹלְדִין יְהוֹן כְּלָהוֹן בְּנִקְיוֹ בְּלָא זוּהֶמָּא כָּלֵל. אוּף
הָכִי אַרְעָא קְדִישָׁא, דְּהָא לָא עָאֵל בְּהָ רְשׁוֹ אַחְרָא, אֵית
בְּהָ מוּץ וְתָבֹן, דְּלָאוּ מִהֶהוּא סֶטֶר. וְלִבְר מֵאַרְעָא, הַהוּא
מוּץ וְתָבֹן דְּסֶטֶר אַחְרָא הוּי, דְּאִזְלָא בְּתַר קְדוּשָׁה, כְּקוּף
בְּתַר בְּנֵי נִשָּׂא.

אַתּוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְחַבְרֵיִיא וּנְשָׁקוּהוּ, אָמַר לֵיהּ, דָּאֲמִי
לִי, דְּרוּחָנָא בְּמֵאֲנֵי קְרָבָא, נְהֵמָא דְּפִתּוּרָא. אָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר וּדְאֵי הָכִי הוּא, דְּהָא כָּל זֵינֵי קְרָבָא בִּידָךְ
אֵינּוֹן, וּמִצְלָחֹן בִּידָךְ, אַתּוּ וּנְשָׁקוּהוּ כְּמִלְקָדִמִין.

פְּתַח אֵיהוּ וְאָמַר, (בראשית מ) וּבְגַפְּנֵן שְׁלֵשָׁה שָׂרִיגִים וּגּוֹ'.
עַד הָכָא חֲזִיוֹנָא דְּמַלְהָ, דְּהָא מְכָאן וְלַהֲלָאָה
חֲזִיוֹנָא דִּילֵיהּ הָוָה, דְּכְתִיב וְכוּס פִּרְעָה בִּידֵי. אַבְּל חֲזִיוֹנָא
דְּמַלְהָ, בְּגִינֵיהּ דִּיוֹסָף הָוָה וְלִבְשָׂרָא לֵיהּ, דִּישְׁמַע יוֹסֵף
וַיִּנְדַּע.

תַּבְיָנָן, שְׁבַעַה רְקִיעֵין אִינּוֹן, וְאִינּוֹן (שְׁבַעַה) הֵיכְלִין. וְשִׁית
 אִינּוֹן, וְחֲמֵשׁ אִינּוֹן, וְכֻלְהוּ נַפְקִי מְגוּ יִין עֲתִיקָא
 עֲלָאָה. הֵהוּא יִין מְשִׁיךְ לִיה יַעֲקֹב מֵרַחֵיק, וְסַחֵיט לִיה
 מֵעֲנָבִים דִּהֵהוּא גְפֻן. כְּדִין, יַעֲקֹב אֲמַשִּׁיךְ לִיה הֵהוּא יִין
 דְקָא אֲתַחְזִי לִיה, וְחֲדֵי וְשָׂתָה. (בראשית קמ"ב ע"ב) הֲדָא הוּא
 דְכְּתִיב, (בראשית כז) וַיָּבֵא לוֹ יִין וַיִּשְׂתֶּה. הָכָא אֲתַכְּלִיל עֵילָא
 וְתַתָּא. וְעַל דָּא אֲרַחֵיק מְלָה, וּמְשִׁיךְ לָהּ בְּמַשִּׁיכוּ דְתַרִי
 תְּנוּעֵי, וְהֵינּוּ לוֹ. לִיה לְתַתָּא, לִיה לְעֵילָא. (בתרין סטרין אַחִיד)
 חֲנוּךְ מְטַטְרוֹן אָמַר, וַיָּבֵא לוֹ יִין, דְאֲרַמֵי מִיָּא בְּהֵהוּא
 יִין, וְאִי לָאו דְאֲרַמֵי בֵיה מַיִם, לָא יִכִּיל לְמַסְבֵּל,
 וְשִׁפִּיר אָמַר חֲנוּךְ מְטַטְרוֹן. וּבְגִין כֶּף אֲמַשִּׁיךְ לוֹ בְּתַרִי
 טַעֲמֵי, דִּהֵא בְּתַרִין סְטְרִין אַחִיד, וְהֵהוּא יִין אָזִיל מְדַרְגָּא
 לְדַרְגָּא, וְכֻלְהוּ טַעֲמִין בֵּיה, עַד דִּיוֹסֶף צְדִיקָא טַעֲמִין לִיה,
 דְאִיהוּ דְיוד נְאֻמָּן, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ז) כִּיִּין הַטּוֹב
 הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים. (דף קפ"ט ע"ב) מַהוּ כִּיִּין הַטּוֹב. דְאֲתָא
 יַעֲקֹב וְאֲרַמֵי בֵיה מִיָּא, דָּא הוּא יִין הַטּוֹב וְהָכִי הוּא, כְּמָה
 דְאָמַר חֲנוּךְ מְטַטְרוֹן. תָּוּוּה רַבִּי אֶלְעָזָר, וְתָוּוּה רַבִּי אַבָּא,
 אָמְרוּ הָא חֲמָרָא (ס"י מְלָאךְ) דִּילָךְ, הוּא נִצְחַת מְלֵאכָא
 קְדִישָׁא, אַפּוּמָא (נ"א פּוּמָא) דִּירוּחַ קוּדְשָׁא.
 אָמַר לִיה, עַד כַּעַן הֵהוּא גְפֻן מַחְכָּא לְמַעַבַּד פִּירִין.
 וּבְגֻפֵּן: דָּא אִיהוּ גְפֻן דְאֲשַׁתְּמוּדְעָא בְּקוּדְשָׁא. בְּגִין

דְּאִית גְּפֻן אַחְרָא, דְּאִיהוּ אַקְרִי גְּפֻן נְכָרִיָּה. וְעֲנָבִים דִּילָהּ
 לָא אִינוּן עֲנָבִים, אֶלָּא קִשְׁיָן, אַחֲדִין לְבָא, נִשְׁכִּין
 כְּכֻלָּבָא. אִינוּן עֲנָבִים אַקְרוּן, (ירמיה ב) סוּרִי הַגֶּפֶן נְכָרִיָּה.
 אֲבָל גְּפֻן דָּא, עָלָה פְּתִיב וּבִגְפֻן, הֵיא דְּאִשְׁתְּמוּדְעָא.
 הֵיא דְּכָל קְדִישִׁין טְעֵמו חֲמָרָא עֲתִיקָא, חֲמָרָא טְבָא,
 חֲמָרָא דִּיעֶקֶב יְהִיב בֵּיה מִיָּא, עַד דְּכָל אִינוּן דִּידְעִין
 לְטְעֵמָא חֲמָרָא, טְעֵמו לִיה, וְהוּה טַב לְחַפָּא.

וְהֵיא גְּפֻן, כַּד מְטָא לְגַבְהָ, אוֹשִׁיטת תְּלַתָּא שְׁרִיגִין,
 וְאִינוּן תְּלַת דִּיוֹקְנָא דְּאֲבָהֻן, דְּאִתְקַדְּשַׁת בְּהוּ.
 וְלִית קְדוּשָׁה אֶלָּא בִּינָן, וְלִית בְּרַכְתָּא אֶלָּא בִּינָן. בְּאַתְרֵ
 דְּחַדוּה שְׁאִרִי. וְהֵיא כְּפּוֹרְחַת, כְּכֻלָּה דְּאִתְקַשְׁטַת וְעֵאלַת
 בְּרַחֲמֵי, בְּחַדוּה דְּהֵהוּא יִין דְּאִתְעָרַב בְּמִיָּא. כְּדִין עָלְתָה
 נְצִה, סְלִיקַת רַחֲמֵי דִּילָהּ לְגַבֵּי יוּדָה, וְשְׁרִיאַת לְנַגְנָא
 וְלֹאֲעֵלָא בְּרַחֲמֵי. וּכְדִין, אִתְמַלְיִין וְאִתְבְּשְׁלָן אִינוּן
 עֲנָבִין, רְכִיכֻן, וּמְלִיִין מֵהֵהוּא חֲמָרָא טְבָא עֲתִיקָא חֲמָרָא
 דִּיעֶקֶב אֲרַמֵי בֵּיה מִיָּא.

וְעַל דָּא מֵאן דְּמְבַרַךְ עַל הַיִּין, וּמְטִי עַל הָאֲרֶז, אֲצִטְרִיךְ
 לְמַרְמֵי בֵּיה מִיָּא, בְּגִין דְּלִית לִיה לְבָרְכָא רַחֵם ה'
 עַל יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ, בַּר בְּמִיָּא גּוּ חֲמָרָא. וְאִי לָאו, מֵאן
 יְכִיל לְמַסְבֵּל. דָּא הוּה לְבִשְׂרָא לְיוֹסֵף, בְּגִין דְּבֵיה הוּה
 תְּלִיא מְלַתָּא.

חֲנוּ"ךְ מְטָרוֹן אָמַר, שְׁלֹשָׁה שְׂרִיגִים, וְדַאי. לְקַבֵּל
 תְּלַת אֲבָהּוֹן, וְהָא אַרְבַּע אֵינּוֹן דִּילָהּ. אֶלָּא דָּא
 הוּא דְכְתִיב, וְהִיא כְּפֹרְחַת. בְּזִמְנָא דְאִיהִי סְלִיקַת וּפְרַחַת
 בְּכַנְפָּהָא לְסִלְקָא, כְּדִין עֲלֵתָה נְצָה, דָּא הוּא הֵהוּא
 רַבִּיעָא דְאֲשֵׁתָא, דְסִלִּיק בְּהֵדָה, וְלֹא אֶתְפָּרֵשׁ מִנָּה.
 הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שְׁמוּאֵל ב כב) וַיִּרְכַּב עַל כְּרוֹב וַיַּעַף. כַּד
 יַעֲוֶה. כְּפֹרְחַת, בְּזִמְנָא דְפֹרְחַת. וְשִׁפִּיר אָמַר חֲנוּךְ
 מְטָרוֹן, וְהֵכָא הוּא.

תָּוּוּה רַבִּי אֶלְעָזָר, וְתָוּוּה רַבִּי אַבָּא, אָמְרוּ, מִלְּאֲכָא
 קְדִישָׁא, שְׁלִיחָא מְלַעֲיֵלָא, הָא חֲמָרָא דִּילָךְ, הוּא,
 נְצַחַת בְּרֹזָא דְרוּחַ קְדִישָׁא. אָתּוּ כְּלָהּוּ חֲבַרְיָא וּנְשָׁקוּהוּ.
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְשַׁדְרָנִי הֵכָא.
 אָמַר הֵהוּא יַנּוּקָא, חֲבַרְיָא. נְהֵמָא וְחֲמָרָא עֵיקְרָא
 דְּפִתּוּרָא אֵינּוֹן, כָּל שְׂאֵר מִיכְלָא אֲבַתְרִייהוּ
 אֶתְמִשְׁךְ. וְהָא אֲוִרִיתָא רוּחַת לוֹן, וְדִילָהּ אֵינּוֹן.
 אֲוִרִיתָא בַּעֲתַת מְנַיִכוּ, בְּבַעוּ, בְּרַחֲמֵי, וְאִמְרָה (מְשַׁלִּי ט)
 לְכוּ לַחֲמוּ בְּלַחֲמֵי וּשְׁתוּ בֵּינָן מְסַכְתִּי. וְהוּאִיל וְאֲוִרִיתָא
 זְמִינַת לְכוּ, וְהִיא בַּעֲתַת מְנַיִכוּ מְלָה דָּא, אֵית לְכוּ
 לְמַעַבְד רַעוּתָא דִּילָהּ. (נ"א הוּא) בְּמַטּוּ מְנַיִכוּ, הוּאִיל וְאִיהִי
 זְמִינָא לְכוּ, דְּתַעֲבִדוּן רַעוּתָהּ. אָמְרוּ הָכִי הוּא וְדַאי. יְתָבוּ
 וְאָכְלוּ וְחָדוּ בְּהַדִּיהָ. כִּיּוֹן דְּאָכְלוּ אֶתְעַכְבוּ עַל פִּתּוּרָא.

פָּתַח אִיהוּ וְאָמַר. (במדבר כ"ב) וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל זַקְנֵי מִדְיָן
וְגו'. וַיֹּאמְרוּ זַקְנֵי מוֹאָב וְאֶל זַקְנֵי מִדְיָן לֹא כְּתִיב,
אֶלָּא וַיֹּאמֶר מוֹאָב. עוֹלָמִין נִטְלוּ עֵיטָא מִסְבִּיא, וְסִבִּיא
אֶתְמַשְׁכוּ אֶבְתְּרִייהוּ, וְאִינוּן יִהְבוּ לֹון עֵיטָא. מַאי עֵיטָא
יִהְבוּ לֹון. עֵיטָא בִישָׂא נִטְלוּ לְגַרְמִייהוּ. אָמְרוּ לֹון
לְמוֹאָב, גְּדוּלָּא בִישָׂא גְּדוּלְנָא בִינָנָא. וּמְנוּ. מִשֶּׁה רַבִּיהוּן.
עַל חַד כּוּמְרָא דִּהוּה בִינָנָא, דְרַבִּי לִיה וְגְדִיל לִיה
בְּבִיתִיה, וְיִהְב לִיה בְּרַתִּיה לְאַנְתּוּ. וְלֹא עוּד, אֶלָּא יִהְב
לִיה מְמוֹנָא, וְשֹׁדֵר לִיה לְמִצְרַיִם, לְשִׁיצָאָה כָּל אֶרְעָא.
וְאִיהוּ, וְכָל בִּיתִיה, אֶתְמַשְׁכוּ אֶבְתְּרִיה. אִי לְהֵוּא
רַבִּיהוּן, נִיכּוּל לְאַעְקָרָא מִן עֲלָמָא, כָּל עַמָּא דִּילִיה
יִתְעַקְרוּן מִיַּד מַעְלָמָא. וְכָל עֵיטָא בִישָׂא מֵהֵוּא מְלָה
דְּפִעוּר, מִמְדִּין הוּה.

וְתָא חֲזִי, דְּכֹלָא הוּה מִמְדִּין. וְכָל עֵיטָא דִּלְהוּן עַל מִשֶּׁה
הוּה. וּבְעֵיטָא דִּלְהוּן, שְׁכָרוּ לְבַלְעָם. פִּיּוּן דְּחָמוּ
דְּבַלְעָם לָא יִכִּיל, נִטְלוּ עֵיטָא אַחְרָא בִישָׂא לְגַרְמִייהוּ,
וְאַפְקִירוּ נְשִׁייהוּ וּבְנַתִּייהוּ יִתִּיר מִמוֹאָב, דִּהָא עַל נְשִׁי
מִדְיָן כְּתִיב, (במדבר לא) הֵן הִנֵּה הָיוּ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וְכֹלָא
מִמְדִּין הוּה. נִטְלוּ (דף ק"ז ע"א) עֵיטָא בְּהַדִּי נְשִׁיָּאָה דִּלְהוּן,
דִּיפְקִיר בְּרַתִּיה. דְּחֻשִׁיבוּ לְנִטְלָא לְמִשֶּׁה בְּרַשְׁתִּיהוּן,
בְּכַמָּה זַיְנֵי חֲרָשִׁין אַעְטָרוּ לָהּ, דִּיתַפְּס רִישָׂא דִּלְהוּן.

וְקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא ^(ישעיה מד) מְשִׁיב חַכְמִים אַחֹר.
 אֵינּוֹן חָמֵן דִּירִישׁא יִתְפַּס בְּרִשְׁתָּא דְלֵהוֹן, וְלֹא יִדְעוּ, חָמוּ
 וְלֹא חָמוּ. חָמוּ רִישׁא דְעַמָּא דְנַפְיִל בְּהַדָּה, וְכַמָּה
 אֲלַפִּין אוֹחְרָנִין, וְחֲשִׁיבוּ דְמִשָּׁה הוּוּה, אֲפֻקִירוּ לָהּ, וּפְקִידוּ
 לָהּ עַל מִשָּׁה, דְלֹא תִזְדְּוֹגִי לְאַחְרָא, אֲלֹא בֵיה. אַמְרָה
 לוֹן, בְּמָה אַנְדַּע. אַמְרוּ הוּוּא דִתְחַמִּי דְכֻלָּא קְיִימִי קָמִיה,
 בֵּיה תִזְדְּוֹגִי, וְלֹא בְאַחְרָא. פִּיּוֹן דְאַתָּא זְמַרִי בֶן סְלוּא,
 קָמוּ קָמִיה אַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִים ^(נ"א תשעה וחמשים) אֲלֵהּ, מְשַׁבְּטָא
 דְשִׁמְעוֹן, בְּגִין דְהוּוּה נְשִׂיאָה דְלֵהוֹן, וְהִיא חֲשִׁיבַת דְהוּוּא
 מִשָּׁה, וְאִזְדְּוֹגַת בֵּיה. פִּיּוֹן דְחָמוּ כָּל אֵינּוֹן שְׂאָר לְדָא,
 עֲבָדוּ מַה דְעֲבָדוּ, וְהוּוּה מַה דְהוּוּה.

וְכֻלָּא הוּוּה מִמְדִּין, בְּכַמָּה זִינִין, וּבְגִין כֶּף אַתְעַנְשׁוּ מְדִין.
 וְקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לְמִשָּׁה, ^(במדבר לא) נְקוּם
 נְקַמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמְּדִינִים. לֶךְ אֲתַחְזִי, וְלֶךְ יְאוּת.
 לְמוֹאֲב אֲנָא שָׁבִיק לוֹן לְבָתַר דִּיפְקוֹן תְּרִין מַרְגְּלָאן
 מְנִייהוּ, הָא דוֹד בְּרִיה דִּישִׁי, דְאִיהוּ יְנָקוּם נְוִקָמִין
 דְמוֹאֲב, וַיִּסְחִי קְדִירָה דְמִלְיָא טְנוּפָא דְפְעוֹר, הִדָּא הוּוּא
 דְכְתִיב, ^(תהלים ס) מוֹאֲב סִיר רַחְצִי וְדָאִי, וְעַד דְאֵינּוֹן תְּרִין
 מַרְגְּלָאן לָא נְפָקוּ, לָא אַתְעַנְשׁוּ, פִּיּוֹן דְנְפָקוּ, אַתָּא דוֹד
 וְאַסְחִי קְדִירָה מְטְנוּפָא דְלֵהוֹן. וְכֻלְהוּ אַתְעַנְשׁוּ. מְדִין
 בְּיַמֵּי מִשָּׁה. מוֹאֲב בְּיַמֵּי דוֹד.

תָּא חֲזִי, חֲתִיבֵיא דְמַדִּין, עִם כָּל דָּא לָא שְׂכִיכוּ מִכָּל
 בִּישׁוּן דְּלַהוֹן. לְבַתֵּר דְּרִין דְּחֲמוּ דְּמִית יְהוֹשֻׁעַ, וְכָל
 אִינוּן זְקִנִים דְּאֶתְחִזּוּ לְמַעַבְד נִס עַל יְדֵיהוּ, אָמְרוּ,
 הַשְׁתָּא שַׁעְתָּא קַיִמָּא לָן. מָה עֲבָדוּ אָתּוּ לְגַבֵּי עַמְלֵק,
 אָמְרוּ אֵית לְכוּן לְאֲדַכְרָא, מָה עֲבָדוּ לְכוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 וּמִשָּׁה רַבִּיהוֹן, וִיהוֹשֻׁעַ תַּלְמִידָא דִּילֵיהּ, דְּשִׁיזִי לְכוּן
 מִעַלְמָא, הַשְׁתָּא הוּא עֲדָנָא דְּלִית בְּהוּ מֵאן דְּאֲגִין
 עַלֵּיהוּ, וְאֲנִן בְּהַדִּיכּוּ, דְּכִתִּיב (שׁוֹפְטִים ו) מְדִין וְעַמְלֵק וּבְנֵי
 קָדִם וְגו', (שׁוֹפְטִים ו) מִפְּנֵי מְדִין עָשׂוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
 הַמְּנַהְרוֹת וְגו'. לָא הָוּה בְּעַלְמָא, מֵאן דִּיעֲבִיד בִּישָׂא
 בְּכַלָּא, כְּמַדִּין. וְאִי תִימָא עַמְלֵק. בְּגִין קִנְאָת בְּרִית
 דְּקָרִיבוּ לְגַבֵּי בְּרִית. וְעַל דָּא קִנֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 קִנְאָה עַלְמִין, דְּלֵא יִתְנַשִּׁי. אָמְרוּ וְדֵאֵי הָכִי הוּא, וְלִית
 הָכָא סַפְקָא בְּעַלְמָא.

פִּתְחָ וְאָמַר, (דְּבָרִים ב) וַיֹּאמֶר יְיָ אֵלֵי אֵל תִּצַּר אֶת מוֹאָב
 וְגו'. וַיֹּאמֶר יְיָ אֵלֵי, וְכִי עַד הַשְׁתָּא לָא יִדְעָנָא דְּעַם
 מִשָּׁה הָוּה מְמַלְל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֵא עִם אַחְרָא,
 דְּכִתִּיב וַיֹּאמֶר יְיָ אֵלֵי. אֵלֵי לְמָה. אֵלָא לְמִשָּׁה פְּקִיד
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלֵא לְאַבְאָשָׁא לְמוֹאָב. אֲבַל לְאַחְרָא
 לָא, לְדוּד לָא פְּקִיד דָּא, וּבְגִין כְּךָ אֵלֵי אֵל תִּצַּר אֶת
 מוֹאָב, אֲפִילוּ לְתַחוּם זְעִירָא דְּלַהוֹן. דְּהָא מְנַיִיהוּ יִפּוּק

מֵאֵן דִּיתֵן נִוְקָמִין לְיִשְׂרָאֵל, וַיִּנְקֹום נִוְקָמֵיהּ, וְאִיהּ דְּדוּד
דְּאַתָּא מִרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה.

וְאֵל תִּתְגַּר בָּם מִלְחָמָה, כֹּל דָּא אֶתְפָּקֵד לְמוֹשֶׁה, הָא
לְאַחְרָא שָׂרִי. וְאִי תִימָא, לְיִהוֹשֻׁעַ וְלֵאִינּוֹן זְקֵנִים
דְּהוּ דְאַרִיכוּ יוֹמִין בְּתַרִּיהּ שָׂרִי. לָאוּ הָכִי. בְּגִין דְּכֻלְהוּ
מִבֵּי דִינָא דְמוֹשֶׁה הוּוּ, וַיְמָה דְאַתְסַר לְמוֹשֶׁה, אֶתְסַר לְהוּ
וְעוּד דְּלֹא נִפְקוּ עַדִּין אִינּוֹן מִרְגְּלָאן טְבָאן, דְּהָא
בְּיוֹמֵיהוֹן דְּשׁוֹפְטִים נִפְקָא רוּת. וּבְרַתִּיהּ דְּעַגְלוֹן מִלְכָּא
דְּמוֹאֲבֵי הוּת. מִית עַגְלוֹן, דְּקָטִיל לִיהּ אַהוּד. וּמְנוּ מִלְךְ
אַחְרָא, וְדָא בְּרַתִּיהּ אֲשֶׁתְּאַרְת, וְהוּת בְּבִי אֹמְנָא, וּבְשִׂדִי
מוֹאֲב. כִּיּוֹן דְּאַתָּא תַּמְן אֱלִימְלֶךְ, נִסְבָּה לְבִרְיָה.

וְאִי תִימָא דְגִיירָה אֱלִימְלֶךְ תַּמְן. לָא. אֶלָּא כֹּל אוֹרְחֵי
בֵּיתָא, וַיִּמְיַכְלָא וּמִשְׁתַּיָּא אוֹלִיפַת. אִימַתִּי אֶתְגִּירַת.
לְבַתַּר כֹּד אֶזְלַת בְּנַעַמִי, כְּדִין אֲמַרַת, (רוּת א) עֵמֶךְ עַמִּי
וְאַלְהִיךָ אֱלֹהֵי. נַעַמָה בְּבִנֵי עַמּוֹן בְּיוֹמֵי דְדוּד נִפְקָא.

כְּדִין שָׂרַאת רוּחַ קוּדְשָׁא עַל דְּדוּד. אָמַר לִיהּ, דְּדוּד, כֹּד
כֹּל עֲלָמָא מְדִידְנָא, וְאַפִּילָנָא עַדְבִּין, יִשְׂרָאֵל חֶבֶל
נַחֲלָתוֹ הוּוּ, דְּכִירְנָא מַה דְּעַבְדוּ מוֹאֲב בְּחֶבֶל נַחֲלָתוֹ. מַה
כְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב ח) וַיִּמְדְּדֵם בְּחֶבֶל. בְּהַהוּא חֶבֶל נַחֲלַת יִי. כֹּל
אִינּוֹן דְּהוּוּ מִתְּהוּא זֶרְעָא, הַהוּא חֶבֶל אֶחָיד בְּהוּ.

כְּתִיב (שְׁמוּאֵל ב ח) מֶלֶא הַחֶבֶל. מַהוּ מֶלֶא הַחֶבֶל. אֶלָּא הַהוּא

דְּכַתִּיב, (ס"א ביה) (ישעיה ו) מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְהָוּה אָמַר,
 דָּא הוּא לְאַחֵיִיא, וְדָא הוּא לְקַטְלָא. וְהָוּא חֶבֶל אֶחִיד
 בְּאַיְנוֹן דְּאַתְחַזוֹן לְקַטְלָא. בְּגִין כֶּךָ אֶחִיד בְּחֶבֶל, וּפְשִׁיט
 חֶבֶל, עַל מַה דְּעֵבְדוּ בְּהָוּא חֶבֶל נַחֲלַת יִי.

וּמְדִיִן, גְּדַעוֹן שְׂצִי כָּל הָהוּא זֶרְעָא, דְּלֵא אֲשָׁאִיר
 מִנֵּיִהוּ, מִכָּל אֵינּוֹן דְּאַבְאִישׁוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּעֵיטָא,
 אוּ בְּמַלְהָ אַחְרָא. וּלְכֻלְהוּ דְּאַבְאִישׁוּ לְיִשְׂרָאֵל, קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא נְטִיר לוֹן דְּבָבוּ, וְנָטַל מִנֵּיִהוּ נוֹקְמִין. אֲבַל אִי
 זְמִינִין לְמִיתֵי מִנֵּיִהוּ טַב לְעֵלְמָא, (ד' ק"צ ע"ב) אָרִיךְ רוּגְזִיָּה
 וְאַפִּיָּה עֲמַהוֹן, עַד דְּיִפְּיֵק הָהוּא טַב לְעֵלְמָא, וּבַתַּר כֵּן
 נְטִיל נוֹקְמָא וְדִינָא מִנֵּיִהוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָכִי הוּא
 וְדָאִי, וְדָא הוּא בְּרִירוֹ דְּמַלְהָ. אָמַר הָהוּא יְנוֹקָא, מִכָּאֵן
 וְלַהֲלָאָה, חֲבַרְיָא, אֲתַקִּינוּ מָאֲנִי קַרְבָּא בִּידֵיכּוֹ, וְאַגְחוּ
 קַרְבָּא.

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים קג) בְּרָכוּ יִי (בראשית צ"ח)
 מִלְּאָכִיו גְּבוּרֵי כַח וְגו'. דְּוֹד מִלְּכָא זְמִין לְבָרְכָא
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, זְמִין לְחִילֵי שְׁמַיָּא, דְּאַיְנוֹן כְּכַבֵּיִא
 וּמְזִלֵי, וְשָׂאֵר חִיילִין, וְשִׁתְּףָ לְנִשְׁמַתָּא דִּילֵיהּ בְּהַדֵּיִיהוּ,
 לְבָרְכָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב, בְּרָכוּ יִי
 כָּל מַעֲשָׂיו בְּכָל מְקוֹמוֹת מְשִׁלְתּוּ בְּרַכֵּי נַפְשֵׁי אֶת יִי.
 חֲתִים בְּנַפְשֵׁיהּ כָּל בְּרַכָּאֵן.

זְמִין לְמִלְאֲכֵי מְרוֹמָא לְבָרְכָא לִיהּ, דְכָתִיב בְּרָכוּ יְיָ
 מִלְאֲכֵי וְגו', וְעַד לָא אָתוּ יִשְׂרָאֵל, מִלְאֲכֵי
 מְרוֹמָא הוּוּ עֲבָדֵי וְשִׁלְמֵי עֲשִׂיהּ. פִּיּוֹן דְאָתוּ יִשְׂרָאֵל,
 וְקִיָּמוּ עַל טוֹרָא דְסִינַי, וְאָמְרוּ (שמות כד) נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע,
 נִטְלֵי עֲשִׂייהּ מִמִּלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, אֶתְכַלִּילוּ בְדַבְּרוּ. וּמִכְּדִין,
 עֲשִׂיהּ הֵוֹת בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל בְּלַחֲוֹדֵייהּ, וּמִלְאֲכֵי
 קְדִישִׁין בְּלַחֲוֹדֵייהּ. יִשְׂרָאֵל גְּמָרִין וְשִׁלְמִין עֲשִׂייהּ. וְעַל
 דָּא גְבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי דְבָרוּ בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתָּר לְשִׁמוּעַ.
 זְכָאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְנִטְלוּ עֲשִׂייהּ מִנֵּייהּ, וְאֶתְקִיָּים
 בְּהוּ.

אָמַר הֵהוּא יְנוּקָא, נִטְר גְּרַמְךָ וְאַצְלַח בְּמֵאנְךָ. וְכִי
 שְׁבַחָא דָּא בְּלַחֲוֹדֵי נִטְלוּ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אֲחֵרָא.
 אָמַר שְׁבַחָא דָּא אֲשַׁכְחָנָא, וְלֹא אֲחֵרָא. אָמַר הֵהוּא
 יְנוּקָא, פִּיּוֹן דְחֵרְבָא דִילְךָ לָא אֲצַלַח. אוּ אַנְתָּ לָא
 מְנַעַנְעָא לִיהּ כְּדָקָא חֲזִי, שְׁבַק חֵרְבָא לְמֵאן דְאִגַּח קֶרְבָּא.
 שְׁבַחָא עֲלָאָה דְלֹא אֶתְמַסֵּר לְמִלְאֲכֵי עֲלָאֵי בְּלַחֲוֹדֵייהּ,
 אֶלָּא בְּהֵדֵי יִשְׂרָאֵל, מֵאן אִיהוּ. קְדוּשָׁה בְּרַכָּה
 אֶתְמַסֵּר לוֹן בְּלַחֲוֹדֵייהּ, כְּמָה דְאֶתְמַסֵּר לְיִשְׂרָאֵל. אֲבַל
 קְדוּשָׁה, לָא אֶתְמַסֵּר לוֹן בְּלַחֲוֹדֵייהּ, אֶלָּא בְּהֵדֵי יִשְׂרָאֵל.
 דְלֹא מְקַדְשֵׁי קְדוּשָׁה, אֶלָּא בְּהֵדֵי יִשְׂרָאֵל. וְאִי תִימָא,
 וְהָא פְתִיב (ישעיה ו) וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר, אִימְתִי בְזִמְנָא

דִּישְׁרָאֵל מְקַדְּשֵׁי לְתַתָּא. וְעַד דִּישְׁרָאֵל לָא מְקַדְּשֵׁי
לְתַתָּא, אֵינּוּן לָא אֲמַרֵי קְדוּשָׁה.

בְּגִין דְּקְדוּשָׁה מְתַלַּת עַלְמִין סְלִקָא, וְלֹא מְתַרִין, וְהֵינּוּ,
וְקָרָא זֶה, הָא חַד. אֵל זֶה, הָא תַרִין. וְאָמַר, הָא
תְּלַתָּא. תְּלַת עַלְמִין, אֵינּוּן לְקַבְּלֵייהוּ תְּלַת קְדוּשׁוֹת.
וּבְגִין כֶּךָ שְׁבַחָא דִּישְׁרָאֵל דְּנִטְלִין קְדוּשָׁא לְתַתָּא
בְּלַחֲוֹדֵיהוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָכִי הוּא וְדַאי, וּמְלִין אֵלִין אוּקִימְנָא
לוֹן. וְתוּ אוּקִימְנָא, דִּהָא תְּלַת קְדוּשׁוֹת אֲתַמְסְרוּ
לְיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא. מִן הָאֵי קָרָא, וְהֵתְקַדְּשְׁתֶּם וְהֵייתֶם
קְדוּשִׁים, כִּי קְדוּשׁ אָנִי יְיָ. וְהֵתְקַדְּשְׁתֶּם חַד. וְהֵייתֶם
קְדוּשִׁים תַרִין. כִּי קְדוּשׁ אָנִי יְיָ, הָא תְּלַתָּא. הָכֹא אֲתַמְסֹר
לוֹן קְדוּשָׁה. אָמַר לִיהָ יָאוּת. וְהָא לָא אֲדַכְּרַת מְרוּמְחָא,
עַד דְּנִטְלַת לִיהָ אָנָא מִבְּתַר כְּתַפְּךָ, וְשׁוּי לָךְ בִּידְךָ. מִכָּאן
וְלִהְלָאָה תִדְכַּר לְרוּמְחָא, דִּיאִהוּ בִּידְךָ. תּוּב לְאַתָּר
דִּשְׁבַּקַת.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מְלִין דְּאָנָן בְּהוּ, בְּבִרְכָה אֵינּוּן. בְּרַכּוּ,
מַאי בְּרַכּוּ. מְשִׁיכוּ בְּרַכָּאן, מֵאַתָּר דְּכָל בְּרַכָּאן
נְפַקִין, עַד דִּיתְעַבְדוּן בְּרַכָּה. בְּסִגְיָאוּ מְשִׁיכוּ דְאַתְמְשִׁיךְ,
וּמִגּוּ סִגְיָאוּ דְמֵיין בְּהֵיִיא בְּרַכָּה, מִיַּד יַפְשׁוּן מֵיין נוּגֵי
סִגְיָאִין, לְכַמָּה זֵינִין. וְהֵהוּא מְשִׁיכוּ מַאי הוּא. ה' מְשִׁיכוּ

דְּנִהוּרָא דְנִהִיר, מִגּוּ הֵהוּא אֶסְפֵּק לְרִיָּאָה דְנִהֲרָא,
דְּאֵתְמִשָּׁךְ מֵעִילָא לְתַתָּא.

הָאִי לְמִלְאֲכֵי עֲלָאִי, דְּאִינּוּן בְּבֵי מְרוּמָא דְאֲדָרָא עֲלָאָה,
אֲתַמַּר בְּרַכּוּ יִי. אַנְן דִּיתְבֵּי לְתַתָּא, אֲמַאי בְּרַכּוּ אֶת
יִי. בְּגִין דְאַנְן צְרִיכִין לְאֲמִשְׁכָּא עֲלֵן, לְהָאִי אֶת, וּבִה
נִיעוּל לְגַבֵּי מַלְכָּא, לְאֲחֻזָּאָה אֲנַפּוּי. וְעַל דָּא אָמַר דְּוּד,
(תהלים יז) אָנִי בְּצַדֵּק אֶחְזֶה פְּנִיךָ, אָנִי בְּצַדֵּק וּדְאִי. וּבְגִין
כְּךָ, שִׁירוּתָא דְצִלוּתָא, בְּרַכּוּ אֶת יִי, לְאֲמִשְׁכָּא עַל רִישָׁן
הָאִי אֶת. וְכִיוּן דְאַנְן מִשְׁכֵּן לְהָאִי אֶת עֲלֵנָּא, אִית לָן
לְמִימַר צִלוּתָא, וּלְשַׁבְחָא.

וּבְגִין כְּךָ אָסוּר לְבָרְכָא לְבַר נֶשׁ, עַד לָא יִצְלִי בַר נֶשׁ
צִלוּתִיהָ, וַיִּמְשִׁיךְ עַל רִישֶׁיהָ לְהָאִי אֶת. וְאִי יִקְדִּים
וַיְבַרֵךְ לְבַר נֶשׁ בְּקַדְמִיתָא, הָא אֲמִשְׁיךְ לְהֵהוּא בַר נֶשׁ
בְּמָה עַל רִישֶׁיהָ, בְּאַתַּר דְּהָאִי אֶת.

וּבְגִין כְּךָ, לְמִלְאֲכֵי עֲלָאִי פְתִיב בְּרַכּוּ יִי. וְאַנְן אֶת יִי
לְתוּסַפֵּת אָמַר הֵהוּא יְנוּקָא, וּדְאִי הָא יְדַעְנָא
דְּמֵאֲנִי קֶרְבָּא דִּילָךְ טְבִין אִינּוּן, (ס"א אי תדכר) אֲתַדְכֵּר מִנְהוּן
וְלֹא תִנְשִׂי לֹוֹן, וּדְאִי גְבוּרָה דְבַר נֶשׁ דְּאֲגַח קֶרְבָּא (דף קצ"א
ע"ב) בְּרוּמְחָא וְחַרְבָּא אִיהוּ. אֲבַל מַהוּ גְבוּרִי כַח עוֹשֵׂי דְבַרוּ
לְשִׁמוּעַ בְּקוּל דְבַרוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר הָא אֲמַרִית. אָמַר
הֵהוּא יְנוּקָא, הָא יְדַעְנָא דְחִילָא דְדְרוּעָא דִּילָךְ אֲתַחְלֵשׁ.

הַשְׁתָּא אִיהוּ עֲדָנָא, דְּלֹא לְאַמְתָּנָא, אֶלָּא לְאַלְקָאָה
 בְּקִירְטָא, אֲבָנָא בְּתַר אֲבָנָא. כְּמָה דְּאֵת אֵמַר (שמואל א יז)
 בְּקֶלַע וְאָבֹן. בְּבֵהִילוֹ דָּא בְּתַר דָּא. חֲדֵי רַבִּי אֶלְעָזָר. וְחֲדוּ
 רַבִּי אָבָא וְחֲבֵרֵיא.

פְּתַח הַהוּא יִנּוּקָא וְאֵמַר, (שיר השירים א) שְׁחוּרָה אֲנִי וְנָאוּה
 בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם וְגו'. אַל תְּרַאוּנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחַרְת
 וְגו'. מְלִין אֶלִין הָא אוּקְמוּהָ. אֲבַל בְּשַׁעְתָּא דְּאִיהִי גּו
 רְחִימוּ סְגִי לְגַבִּי רְחִימָהָא, מְגוּ דְּחִיקוּ רְחִימוּ, דְּלֹא יִכְלָה
 לְמַסְבֵּל, אֲזַעֲרַת (ר"ג ע"ב) גְּרָמָה בּוֹזְעִירוּ סְגִי, עַד דְּלֹא
 אֲתַחֲזִיאַת (אֵת) מְנָה, אֶלָּא זַעֲירוּ דְּנִקּוּדָה חֲדָא, (וימאי איהי י').
 כְּדִין אֲתַכְּסִיא מְכַל חֵילִין וּמִשְׁרִיין דִּילָהּ. וְאִיהִי אֲמַרַת
 שְׁחוּרָה אֲנִי, דְּלִית בָּאֵת דָּא חוּרָא בְּגוּוִיָּה, כְּשֶׁאֵר אֲתוּוּן.
 וְדָא שְׁחוּרָה אֲנִי, וְלִית לִי אֲתַר לְאַעְלָא לְכוּן תְּחוּת
 גְּדַפְּאִי. כְּאֶהְלִי קְדָר, תְּנִינָן, דָּא י', דְּלִית בָּהּ חוּרוֹרֵי לְגו.
 כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה, דָּא ו'.

וּבְגִין כַּף אַל תְּרַאוּנִי. לָא תַחֲמוּן בִּי כְּלָל, דְּאֲנָא נִקּוּדָה
 זַעֲרָא. מָה עֲבַדִּין גְּבַרִין תַּקִּיפִין, חֵילִין דִּילָהּ.
 שְׂאֲגִין כְּאַרְיִין תַּקִּיפִין, כְּמָה דְּאֵת אֵמַר, (תהלים קד)
 הַכְּפִירִים שׁוֹאֲגִים לְטָרֶף. וּמְגוּ קָלִין וְשְׂאֲגִין תַּקִּיפִין,
 דְּקָא מְשִׂאֲגִין כְּאַרְיִין גּוּבְרִין תַּקִּיפִין דְּחִילָא, שְׁמַע
 רְחִימָא לְעִילָא, וְיַדַּע דְּרְחִימָתִיהָ הִיא בְּרְחִימוּ כְּוּוֹתִיָּה,

מִגּוֹ רְחִימוּי עַד דְּלֹא אֶתְחַזִּיאת מְדִיוֹקְנָא וּשְׁפִירוּ דִּילָהּ
כְּלָל.

וּכְדִין, מִגּוֹ קָלִין וְשֹׁאֲגִין דְּאִינוּן גְּבַרֵי חֵילָא דִּילָהּ, נְפִיק
דוּדָה רְחִימָאָה מִגּוֹ הֵיכְלִיָּהּ, בְּכַמָּה מִתְנֹן, בְּכַמָּה
נְבוֹזְבוֹזֹן, בְּרִיחִין וּבוֹסְמִין וְאֵתִי לְגַבְהָ, וְאֶשְׁכַּח לָהּ שְׁחוּרָה
זְעִירָא, בְּלֹא דִיוֹקְנָא וּשְׁפִירוּ כְּלָל, קָרִיב לְגַבְהָ, מְחַבֵּק
לָהּ, וּמְנַשֵּׁיק לָהּ, עַד דְּאֶתְעַרַת זְעִיר זְעִיר מִגּוֹ רִיחִין
וּבוֹסְמִין. וּבְחֻדוּה דְרְחִימָאָה דְעָמָה, וְאֶתְבְּנִיאת,
וְאֶתְעַבִּידַת בְּתַקּוּנָהּ, בְּדִיוֹקְנָהּ, בְּשְׁפִירוּ דִּילָהּ, ה'
כְּמִלְקַדְמִין.

וְדֹא גְבוּרֵי כַח, עָשׂוּ לָהּ, וְאֶתְדָּרוּ לָהּ לְדִיוֹקְנָהּ וּשְׁפִירוּ
דִּילָהּ, דְּתוֹקְפָא וּגְבוּרָתָא דְלֵהוֹן גְּרִימוּ דָּא. וְעַל דָּא
כְּתִיב, גְבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי דְבָרוֹ. עוֹשֵׂי דְבָרוֹ וְדֹא, דְמִתְקַנֵּין
לֵיהּ לְהֵאֵי דְבָר, וּמְהַדְרִין לֵיהּ לְדִיוֹקְנָא קְדָמָאָה. (וּמִכָּאן
וּלְהֵלְאָה) כִּיּוֹן דְּאֶתְקַנַת וְאֶתְעַבִּידַת בְּדִיוֹקְנָהּ שְׁפִירָא
כְּמִלְקַדְמִין, כְּדִין אִינוּן, וְכָל שְׂאֵר חֵילִין, קִיִּימִין
לְשִׁמוּעַ, מַה דְּאִיְהִי אִמְרַת, וְאִיְהִי קִיִּימָא כְּמִלְכָּא גּוֹ
חֵילֵיהּ, וְדֹא הוּא עוֹשֵׂי דְבָרוֹ וְדֹא.

כְּגוּוֹנָא דָּא לְתַתָּא, בְּזִמְנָא דְחִיִּיבִין בְּדָרָא, אִיְהִי
אֶתְכִסִּיא וְאֶזְעִירַת גְּרָמָה, עַד דְּלֹא אֶתְחַזִּיאת
מִכָּל דִּיוֹקְנָהּ, בַּר נְקוּדָא חֻדָּא. וְכַד אֶתְאֵן גְבוּרֵי כַח,

וְזָכְאֵי קְשׁוּט, כְּבִיכּוּל, עוֹשִׁים לְהַאי דְּבַר. וְאַנְהִירַת זְעִיר
זְעִיר, וְאַתְעַבִּידַת בְּדִיוֹקְנָהּא בְּשִׁפְירוּ דִּילָהּ ה'
כְּמִלְקַדְמִין.

אַתּוּ חֲבַרְיָא וּנְשָׁקוּה, אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֶלְמִילָא
יְחֻזְקָאֵל גְּבִיָּאָה אֲמַר דָּא, תְּוֹהָא הִוִּי בְּעַלְמָא,
נְטִלִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, וּנְשָׁקִיה כְּמִלְקַדְמִין, אֲמַר הֵהוּא
יַנּוּקָא אֲנָא אֲבָרְךָ. אֲמַרוּ, אַתְּ בְּרִיךְ, וְלֶךְ יְאוּת לְבָרְכָא.
אֲמַר כְּמָה אַתּוּן קְדִישִׁין, כְּמָה בְּרָכוֹת זְמִינִין לְכוּ,
מֵאִמָּא קְדִישָׁא, בְּגִין דְּלֹא מְנַעְתּוּן לִי לְבָרְכָא.

פְּתַח וְאֲמַר, (משלי יא) מוֹנַע בַּר יִקְבְּהוּ לְאוּם וּבְרָכָה לְרֹאשׁ
מִשְׁבִּיר. הַאי קָרָא כְּמִשְׁמַעוּ. אֲבַל תְּנִינָן, כָּל בַּר
נָשׁ חַיִּיב בְּבְרַכַת הַמְּזוּן. וְאִי לָא יַדַּע, אַתְתִּיה, אוּ בְנוֹי,
מְבָרְכִין לִיה וְתַבָּא מֵאַרְה לְהֵהוּא גְּבָרָא, דְּלֹא יַדַּע
לְבָרְכָא, עַד דִּיצְטְרִיךְ לְאַתְתִּיה וְלְבְנוֹי דִּיבְרָכוּן לִיה.

וְאִי הוּא יַדַּע, אֲצִטְרִיךְ לְחַנְכָּא לְבְרִיה, וְלִמְהַב לִיה פְּסָא
לְבָרְכָא. וּמֵאן דְּמַנַּע לִיה, דְּלֹא יִתְחַנַּף, יִקְבוּהוּ
לְאוּם. מוֹנַע בַּר דְּלֹא לְבָרְכָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא
יִתְחַנַּף בְּמַצּוֹת. יִקְבְּהוּ לְאוּם, יִקְבְּהוּ מִבְּעֵי לִיה, אוּ
יִקְבוּהוּ לְאוּמִים, דְּהָא לְאֵם חַד הוּא, כְּמָה דְאַתְּ אֲמַר
(בראשית כה) וְלֹאֵם מִלְאָם יֶאֱמָן, מֵאִי יִקְבוּהוּ לְאֵם. אֶלָּא
לְאֵם כְּתִיב, לְאִמָּא קְדִישָׁא. יִקְבוּהוּ לְהַאי בַּר נָשׁ, דְּמַנַּע

לְהֵוּא בַר מְלַבְרָא לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

אַנָּא בְּרָא יְחִידָא הוּינָא לְאַמִּי, הָבוּ לִי כֶּסֶף וְאַבְרָךְ
לְמַלְכָּא קְדִישָׁא, דִּיהֵב בְּבֵיתָא דְאַמִּי, גּוּבְרִין
דְחִילָא, דְמַלְיִלְנָא קַמִּיּהוּ מְלִין תְּקִיפִין, וְזַכִּינָא לֹון.
וּבְגִין כֶּף אַנָּא אַבְרָךְ. וְקוּדֵם דָּא אֲתִישֵׁב קְרָא עַל
תְּקוּנִיה, הָא (דף קצ"א ע"ב) דְשָׂרִינָן בֵּיתָא.

מוּנֵעַ בַּר יְקֻבוּהוּ לְאֵם, מֵאֵן דְאַמְנֵעַ בַּר כְּמָה דְאַתְמַר,
יְקֻבוּהוּ לְאֵם. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (ויקרא כד) וַיְקוּב בֶּן
הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם. אוּף הָכָא יְקֻבוּהוּ, וַיִּפְרְשׁוּן
לֵיה לְאֵם, יִפְרְשׁוּ חֲטָאוֹי לְאַמָּא קְדִישָׁא. וּבְרָכָה לְרֵאשׁ
מִשְׁבִּיר, לְהֵוּא בַר נָשׁ דִּיחֲנַךְ בְּרִיהַ לְבָרְכָא לְקוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא, וְלַחֲנֻכָּא לֵיה בְּפִקוּדֵי אוּרִייתָא.

וְרִזָּא דְמִלָּה, כְּתִיב בְּרִזָּא דְלַעֲיִלָּא, (משלי ל') מֶה שָׂמוּ וּמֶה
שָׂם בְּנוֹ כִּי תִדַּע. הֵהוּא שֵׁם יְדִיעָא, יִ צְבָאוֹת
שָׂמוּ. שָׂם בְּנוֹ. יִשְׂרָאֵל שָׂמוּ. דְכְתִיב (שמות ד) בְּנֵי בְּכָרֵי
יִשְׂרָאֵל. וְהָא יִשְׂרָאֵל, כָּל מִפְתָּחֹן דְמֵהִימְנוּתָא בֵּיה תְּלִיין.
וְאִיהוּ מִשְׁתַּבַּח וְאָמַר, (תהלים ב) יִ אָמַר אֵלֵי בְנֵי אֲתָה. וְהָכִי
הוּא וּדְאִי, דְהָא אַבָּא וְאַמָּא עֲטְרוּ לֵיה, וּבְרִיכוּ לֵיה
בְּכִמָּה בְּרָכָאן, וְאָמְרוּ וּפְקִידוּ לְכֻלָּא, (תהלים ב) נִשְׁקוּ בַר,
נִשְׁקוּ יְדָא לְהָאֵי בַר. כְּבִיכּוּל, שְׁלֹטְנוּ יְהֵב לֵיה עַל כְּלָא,
דְכֻלָּא יִפְלַחוּן לֵיה. פֶּן יֵאָנְף, בְּגִין דְאַעֲטְרוּ לֵיה בְּדִינָא

וְרַחֲמֵי. מֵאֵן דְּזִכִּי לְדִינָא, לְדִינָא. מֵאֵן דְּזִכִּי לְרַחֲמֵי,
לְרַחֲמֵי.

כָּל בְּרַכָּאן דְּלַעֲיִלָא, וְתַתָּא לְהַאי בַר סְלָקִין וּמִתְעַטְרִין.
וּמֵאֵן דְּמִנַּע בְּרַכָּאן מִהַאי בַר, יְפַרְשׁוּן חֲטָאוֹי קַמֵּי
מַלְכָא (ס"א אִימָא) קַדִּישָׁא, לָאֵם מִמָּש. וּבְרַכָּה לְרֵאשׁ
מִשְׁבִּיר, מֵאֵן דְּמַבְרַךְ (קפ"ו ע"ב) וְאִזְמִין בְּכֶסֶף דְּבְרַכָּה לְמֵאֵן
דְּאַצְטְרִיךְ לֵיהּ, בְּהַאי אַתְבַּר סִטְרָא אַחְרָא וְאַתְכַּפֵּיא
בְּתַבִּירוֹ. וְאַסְתַּלַּק סִטְרָא קְדוּשָׁה. וְדָא הוּא דְכְּתִיב, וּבְרַכָּה
לְרֵאשׁ מִשְׁבִּיר. כִּמְה דְּאִיהוּ מְסִלַּק וּמַבְרַךְ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, וְעֵבִיד לְסִטְרָא אַחְרָא דִּיתְבַּר, הָכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
מְשִׁיךְ עָלֵיהּ בְּרַכָּאן מְלַעֲיִלָא, וְהַהוּא דְּאַקְרִי בְּרַכָּה,
שְׂרִיא עַל רִישֵׁיהּ.

מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה חֲבַרְיָא, הָבוּ וּנְבַרְיָךְ. יְהָבוּ לֵיהּ כֶּסֶף
דְּבְרַכָּה, וּבְרִיךְ. וְחֲבַרְיָא כְּלָהוּ הוּי בְּחֻדָּה, דְּהָא
מִיּוּמָא דְּהַלּוּלָא דְּרַבִּי אֶלְעָזָר, לָא חֲדוּ חֲבַרְיָא, כְּתַהוּא
יוּמָא דִּיתְבוּ תַמָּן. אֶקְדִּימוּ וּבְרִיכוּ לֵיהּ בְּחֻדָּה בְּרַעוּ
דְּלָבָא. אָמַר הַהוּא יְנוּקָא, לֵית לָכוּ לְאַתְפְּרָשָׁא, אֶלָּא
מִגּוּ מְלִי אֹרִייתָא, וְהָכִי תַנִּינָן.

פְּתַח וְאָמַר (שמות יג) וַיִּי הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן
וְגו'. וַיִּי, זְקִיף טַעְמָא לְעֵילָא, אִמָּי. אֶלָּא,
בְּתַהוּא שְׁעַתָּא כִּמְה יָאוּת וּשְׁפִירוּ הוּת לְהַאי כְּלָה,

דְּאֵתְכַפִּיאת עַד הַשְּׁתָּא בְּגִלוּתָא, וְהַשְּׁתָּא אֲזֵלַת בְּזִקְיָפוּ
 דְּרִישָׁא בְּאֶכְלוּסְהָא בְּחֻדָּה.

בְּוִי זְקִיף טַעְמָא לְעִילָא, הוּלֵךְ לְפִנְיֵיהֶם יוֹמָם. עַד הָכָא
 לָא יַדַּע, אִי הָאִי כֹּלָה אֲזֵלָה לְקַמְיֵיהוּ, אִי לָא, דְּהָא
 טַעְמָא אֶפְסִיק בְּוִיהוּ"ה, אֶלָּא אִיְהִי הוּת תַּמָּן, אֲבָל מֵאֵן
 דְּאֲזִיל קַמְיֵיהוּ, סָבֵא עֲלָאָה, מְאָרִיָּה דְּבֵיתָא, הֵהוּא
 דְּאוּמִי (נ"א דְּאֲזִמִּין) לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּמִנּוּ. אֲבָרְהֶם.

דְּכַתִּיב, (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה יְיָ חֲסֵדּוֹ. וְכַתִּיב (ירמיה לג) אִם
 לָא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלִילָה. יוֹמָא דְּכָל יוֹמִין כְּלִילֵן בֵּיהּ. יוֹמָא
 דְּשָׂאָר יוֹמִין, אִיְהוּ שָׂאָר כָּל יוֹמִין וְדָאִי. וְעַל דָּא אֶקְרִי
 יוֹמָם, וְלָא יוֹם. וּבְגִין כֶּךָ הוּלֵךְ לְפִנְיֵיהֶם יוֹמָם, הוּא אֲזִיל
 בִּימָמָא, וְכֹלָה אֲזֵלַת בְּלִילִיא, דְּכַתִּיב וְלִילָה בְּעַמּוּד אֵשׁ
 לְהָאִיר לָהֶם, דָּא כֹּלָה, כָּל חַד כְּדַקְחֻזִי לִיָּה. וְאַתּוּן
 חֲבַרְיִיא, יוֹמָם וְלִילָה יְהֵא קַמְיֵיכוּ, בְּכָל שַׁעְתָּא. נְשַׁקּוּהוּ,
 וּבִרְכוּהוּ כְּמַלְקֵדְמִין, וְאַזְלוּ.

אַתּוּ לְגַבֵּי רַבֵּי שְׁמַעוֹן, וְסַחוּ לִיָּה עוּבָדָא. תָּוָה, אָמַר
 כִּמָּה יָאוּת הוּא. אֲבָל לָא סָלִיק בְּשִׁמָּא. אָעֵא
 דְּקִיקָא, כִּד סָלִיק נְהוּרִיָּה, סָלִיק לְפּוּם שַׁעְתָּא, וּמִיד כִּבְה
 וְאַשְׁתַּקַּע. וְתוּ הָא אֲמִינָא נְהוּרָא דָּא מְמָה הוּי.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאָרְץ יְהִיָּה זִרְעוּ דוֹר יִשְׂרָאֵל
 יְבוּרָךְ. כִּד בַּר נֶשׂ אִיְהוּ גְבוּר בְּאָרְץ, גְּבוּר

בְּאוֹרֵייתָא, גְּבוּר בְּיִצְרִייה, גְּבוּר בְּאַרְץ וְדַאי. סְלִיק
נְהוּרִייה, וְאֶתְמַשֵּׁךְ בֵּיה מְשִׁיכו סִגִי, כְּדִין דּוֹר יִשְׂרָאִים
יְבָרַךְ, יְבָרַךְ כְּתִיב.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, וְהָא חֲמִינָן יְנוּקֵי דְאַמְרִין מְלִין עֲלֵאִין,
וְקִיִּמִין לְבַתֵּר רִישֵׁין דְּעֲלָמָא. אָמַר לִיה, יְנוּקָא
דְּאָמַר מְלָה חֲדָא, אוֹ תְרִין, לְפּוּם שְׁעֵתָא, בְּלָא כּוּוּנָה
דְּלְהוֹן, מוּבְטַח בַּר נָשׁ בְּדָא, דִּיזְכִּי לְמִילָף אוֹרֵייתָא
בְּיִשְׂרָאֵל. אֲבָל דָּא, דְּנְהוּרָא דִּילִיָּה קִיִּמָּא עַל קִיּוּמִיָּה
בְּדַעְתָּא שְׁלִים, לָאו חֲכִי. וְתוּ, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְתִיאובְתִּיָּה דִּילִיָּה, לְאַרְחָא בְּתַפּוּחָא דָּא, (דף קצ"ב ע"א) זְכָאָה
חוּלְקִיָּה.

זְכָאִין אֶתוֹן צְדִיקֵיָּא, דְּכְתִיב בְּכוּ, (מלכים ב יט) וַיִּסְפָּה
פְּלִיטַת בֵּית יְהוּדָה הַנְּשֹׂאָרָה שָׂרֵשׁ לְמַטָּה וְעָשָׂה
פְּרִי לְמַעְלָה. שָׂרֵשׁ לְמַטָּה, כְּגוֹן אֲבוּי, דְּאֶסְתֵּלֵק מֵעֲלָמָא,
וְאִיהוּ שָׂרֵשׁ לְמַטָּה, בְּמַתִּיבְתָא דְרִקִיעָא. וְעָשָׂה פְּרִי
לְמַעְלָה, בְּמַתִּיבְתָא עֲלָאָה. כִּמְה טָבָא שָׂרֵשׁא וְאִיבָא. וְאִי
לָאו דָּלָא אָהָא מְקַטְרָגָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הוּאִיל
וְתִיאובְתִּיָּה לְאַרְחָא בֵּיה, לָא הוּהּ מֵאֵן דִּיִּיכּוּל לְשִׁלְטָאָה
בֵּיה. אֲבָל יְהָא רַעוּא, דְּאִמִּיָּה לָא תַחֲמִי צַעְרָא עֲלִיָּה, וְכֵן
הָוָה.

(במדבר כ"ב) וַיִּשְׁלַח מִלְּאָכִים אֶל בְּלָעָם בֶּן בְּעוֹר וְגו'. הִנֵּה

עִם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם וְגו'. הֲכֵא אֵיךְ עֲשִׂינָה וְתִמְנִיָּה תִיבִין,
 לְקַבֵּל כ"ח דְּרָגִין דְּחֲרָשֵׁי קוּסְמִין דְּצִפּוֹר. וְאֵיךְ
 לְאַסְתַּכְּלָא, מֵאֵן דְּבָעָא לְמַלְלָא בֵּיהּ בְּבַלְעָם, וְלֹא תַחֲבֵרָא
 בְּהַדְיָה, אֲמַאי שְׁדַר לֵיהּ מִיד, עַד לֹא יֵיתִי לְגַבֵּיהּ, מְלִין
 בְּפִירוּשָׁא, דְּקָאֵמַר הֵנָּה עִם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם וְעַתָּה לְכֹה
 אָרָה לִי, הָוֵה לֵיהּ לְאַתְחַבְרָא בְּהַדְיָה בְּקַדְמִיתָא, וְלִפְיִיסָא
 וְלִשְׁוֹחַדָּא לֵיהּ, וְלִבְתַּר לְאוּדְעָא לֵיהּ מְלוּי.

אֲלֵא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵהֲכֵא אֲשֶׁתְּמוּדַע דְּהָא יָדַע בְּלָק
 רְעוּתִיהּ דְּהָהוּא רָשָׁע, דְּבָעָא לְאַתִּיקָרָא תְּדִיר
 בְּמְלִין רַבְרַבִּין, וְלִית לֵיהּ תִּיאוּבַתָּא, אֲלֵא כַּד עָבִיד
 בִּישׁוּין.

בְּלָק קָסַם קָסְמִין וְעָבִיד חֲרָשִׁין וְאַתְקִין צִפּוֹרָא. וְיָדַע
 דְּדִרְגִין דְּמִשָּׁה עֲלָאִין וְיִקְרִין, וְחָרַשׁ בְּחָרְשׁוּי
 וְקָסַם בְּקָסְמוּי, וְיָדַע דְּדִרְגִין דְּבַלְעָם הוּוּ לְקַבְּלֵיהּ, מִיד
 וַיִּשְׁלַח מְלֹאכִים אֶל בַּלְעָם בֶּן בְּעוֹר.

פְּתוּרָה: שְׁמָא דְּאַתְרָא הָוֵה. כְּמָה דְּאַתְרָא אָמַר, (דְּבָרִים כג)
 מִפְּתוֹר אַרְם נִהְרִים לְקַלְלָךְ. אֲמַאי אֲקָרִי הָכִי.
 בְּגִין דְּכֹתִיב, (ישעיה סה) הָעֲרֹכִים לִגְד שְׁלַחַן. וּפְתוּרָא הָוֵה
 מִסְדֵּר תַּמָּן כָּל יוֹמָא. דְּהָכִי הוּוּ תַקּוּנָא דְּסִטְרִין בִּישׁוּין,
 מִסְדֵּרִין קַמֵּייהוּ פְּתוּרָא בְּמִיכְלָא וּבְמִשְׁתֵּיָא, וְעָבִידִין
 חֲרָשִׁין, וּמְקַטְרִין לְקַמֵּי פְּתוּרָא, וּמִתְכַּנְּשִׁין תַּמָּן כָּל רוּחִין